

Dosarul nr. 2r-109/23
2-18046242-01-2r-10032023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: I. Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ion Blaj,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Blaj Ion” împotriva lui Ion Corbu cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Blaj Ion” împotriva hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoria Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 03 septembrie 2018, GȚ „Blaj Ion” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Corbu cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 31 mai 2019 a Judecătoria Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de GȚ „Blaj Ion”. A fost încasat din contul GȚ „Blaj Ion” în beneficul lui Ion Corbu suma de 5 800 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2023 a Judecătoria Drochia, sediul Central a fost respinsă cererea depusă de GȚ „Blaj Ion” cu privire la redactarea hotărârii din 31 mai 2019.

La 16 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Blaj Ion” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoria Drochia, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de GȚ „Blaj Ion” împotriva hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoria Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 17 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ion Blaj a declarat recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului Ion Blaj a indicat că cu hotărârea din 31 mai 2019 a Judecătorei Drochia a făcut cunoștință la data de 04 februarie 2023. La fel a susținut că, a fost înștiințat pentru data de 19 mai 2019, însă din motive de sănătate a solicitat amânarea examinării cauzei după data de 17 iulie 2019, din motiv că se afla la tratament în afara țării, Israel. Urmare, nu a fost informat că cauza a fost preconizată pentru data de 31 mai 2019 și nici nu a avut de unde ști deoarece din data de 24 aprilie 2019 a plecat la tratament în Israel.

A afirmat că toate aceste circumstanțe nu au fost luate în considerație de către instanța de apel și absolut nefondat a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată la adresa de domiciliu a lui Ion Blaj indicată în cererea de apel: mun. Bălți, str. Caraseov, 55, ap. 7 (f.d. 100), recepționate de către ultimul la 03 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8007585633AS (f.d. 101).

Astfel, recursul declarat la 17 februarie 2023 este în termen.

La 10 martie 2023 în adresa intimatului Ion Corbu a fost expediată copia recursului declarat de Ion Blaj, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 124).

Prin referința depusă la data de 28 martie 2023, Ion Corbu, reprezentat de avocatul Ion Căpățină a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat și menținerea încheierii din 31 ianuarie 2023 ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma dată de drept rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 31 mai 2019 Judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de GȚ „Blaj Ion”.

La 16 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Blaj Ion” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de GȚ „Blaj Ion” împotriva hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a apelului declarat de GȚ „Blaj Ion”, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar apelantul nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art. 116 din Cod de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central a fost pronunțat la 31 mai 2019, iar cererea de apel a fost depusă de către GȚ „Blaj Ion” tocmai la 16 ianuarie 2023, pe când termenul-limită de declarare a apelului a expirat la *30 iunie 2019 inclusiv*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a

unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată, că deși apelul a fost depus de GȚ „Blaj Ion” peste termenul legal de atac, totuși apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Cod de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Cod de procedură civilă, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea* persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, GȚ „Blaj Ion”, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca ultimii să înainteze personal această solicitare.

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Nu pot fi reținute argumentele invocate de Ion Blaj în cererea de recurs precum că prima instanță a examinat cauza în absența sa, deoarece din motive de sănătate s-a aflat la tratament peste hotarele țării și a revenit în țară la data de 24 noiembrie 2019, iar prima instanță nu a luat în considerație cererea sa de amânare a ședinței de judecată.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Cod de procedură civilă curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului

juducătorească sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, Ion Blaj a cunoscut că prezenta cauză se află pe rolul Judecătorei Drochia, sediul Central, la cererea căruia a fost inițiat, recepționând la data de 12 iunie 2019 copia dispozitivului hotărârii din 31 mai 2019, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței nr. DS5202094675AS (f.d. 76), însă cu toate acestea, contrar dispozițiilor art. 362 Cod de procedură civilă, ultimul nu și-a valorificat dreptul de a efectua actul de procedură în termenul legal și nici nu a solicitat repunerea acestuia prin prisma art. 116 Cod de procedură civilă.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Completul de judecată reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov

c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ion Blaj.

Se menține încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Blaj Ion” împotriva lui Ion Corbu cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic